

Täysistunto

Torstai 29.9.2022 klo 15.59—18.18

2.5. Suullinen kysymys voimakkaammista Venäjän painostuskeinoista (Pasi Kivisaari kesk)

Suullinen kysymys SKT 148/2022 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Kivisaari.

Keskustelu

16.32 **Pasi Kivisaari kesk:** Arvoisa puhemies! Venäjä todella jatkaa häikäilemättömiä toimiaan, joista esimerkkinä Etelä- ja Itä-Ukrainassa järjestetyt valeäänestykset, jotka näyttäytyvät lähinnä farssimaisena toimintana. Yhtä vakava asia ovat myöskin kaasuputkivuotoon liittyvät vahvat epäilyt sabotaasista, ja samaan aikaan silmitön tappaminen Ukrainassa jatkuu ja Venäjän kansalaisia kutsutaan lisääntyvässä määrin sotakentille. Päähuomion pitää olla edelleen Ukrainassa, heidän hädässään.

Kaikella tavalla arvioituna tilanne on pahenemassa, eikä sodan päättymiselle näy loppua. Siksi kollektiivista painostusta Venäjää kohtaan on jatkettava joka rintamalla. Kysyisin ulkoministeri Haavistolta: miten hallitus reagoi yhä paheneviin Venäjän sotatoimiin, ja edistääkö Suomi yhä voimakkaampia painostuskeinoja, joita toteutetaan yhtenäisesti Euroopan unionin jäsenvaltioiden voimin?

Puhemies Matti Vanhanen: Ministeri Haavisto.

16.34 **Ulkoministeri Pekka Haavisto** (vastauspuheenvuoro): Kiitos edustaja Kivisaarelle hyvästä kysymyksestä ja myöskin siitä huomiosta, että helposti nämä tapahtumat vaikkapa Itämerellä vievät nyt päähuomion ja emme muista, mikä on tämän konfliktin alkupeirä — Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan. Tulemme jatkamaan Ukrainan tukemista, tulemme jatkamaan Ukrainan humanitääristä tukemista, auttamaan jälleenrakennuksessa, jatkamaan myöskin aseellista tukea Ukrainalle ja samalla kiristämään Euroopan unionin taholta sanktioita Venäjää kohtaan. On ihan selvä, että lisäsanktioita tarvitaan, mutta myöskin tarvitaan selvää seurantaa siitä, että olemassa olevat sanktiot toimivat ja niitä ei kierretä.

Ja kansanäänestyksistä: Oli oikein, mitä sanoitte. Nämä ovat valheellisia kansanäänestyksiä, ja onneksi ne ovat herättäneet myöskin joitain Venäjän naapurimaita siihen, että tällaista metodologia voidaan käyttää: yritetään väittää joku alue omaksi tällaisen kansanäänestyksen kautta. [Juha Mäenpään välihuuto] Se on kansainvälisesti täysin tuomittava menetelmä.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Essayah.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 101/2022 vp

16.35 Sari Essayah kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kristillisdemokraatit julkaisivat jo elokuussa omat sata keinoa kriisinkestävyyden ja huoltovarmuuden parantamiseksi, ja on ollut tärkeää tänään kuulla tiedotustilaisuudessa siitä, että myöskin meillä nyt sitten valmiussuunnittelu ja infrastruktuurin suojaaminen, nimenomaan yhteiskunnan kannalta tärkeän infrastruktuurin suojaaminen, astuu askeleita eteenpäin.

Mutta tämän kyselytunnin aikana me olemme saaneet kuulla, että nyt presidentin kansliasta on annettu Venäjällä uudet ohjeet: tiedottamisessa ei ole kyseessä enää erikoisoperaatio, vaan puhutaan kansansodasta Natoa vastaan. Olisinkin nyt halunnut kuulla tässä puolustusministeriltä: onko Suomessa nyt ajatuksena, että esimerkiksi Puolustusvoimilla olisi aika nostaa turvallisuustasoa? Ja kyllä yhdyn tässä yhteydessä myöskin edustaja, puheenjohtaja Petteri Orpon näkemykseen siitä, että meillä varmasti olisi syytä parlamentaarisesti kokoontua ja käsitellä tätä turvallisuustilannetta.

Puhemies Matti Vanhanen: Puolustusministeri Kaikkonen.

16.36 Puolustusministeri Antti Kaikkonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä viime päivien aikana, kun Pohjois-Euroopassa on pohdittu tätä kaasuputkiräjähdystä, samaan aikaan todella muitakin kehityskulkuja on. Venäjällä on liikekannallepano käynnissä, kun pyritään saamaan lisää sotilaita Ukrainaan noihin taisteluihin. On viety loppuun nämä niin sanotut kansanäänestykset, ja nähtävästi ollaan sitten jatkoaskelia ottamassa Venäjän päässä ja pyrkimässä siihen, että nuo alueet ikään kuin Venäjän mielestä olisivat osa Venäjää jatkossa. Ja niin kuin ulkoministeri sanoi, tällainen menettely on tietysti kansainvälisen oikeuden vastainen. Lisäksi on ollut yhä löyhempää retoriikkaa ydinaseiden käytöstä, mikä tietenkin on huolestuttavaa myöskin, niin että tämä kokonaisuus ei ole alkuunkaan hyvä.

Meidän osaltamme voin sanoa kuitenkin, että turvallisuustilanne meidän lähialueilla, Suomen rajojen välittömässä läheisyydessä, on edelleen vakaa, rauhallinenkin. Meillä ei ole mitään indikaatiota muusta. Puolustusvoimat säätelee omaa valmiuttaan aina tilanteen mukaan. Jos on syytä kohottaa valmiutta, säättää sitä jollakin tavalla, niin Puolustusvoimat tekee niin aivan oma-aloitteisesti, ja hereillä ollaan 24/7. Suomalaiset voivat luottaa kyllä turvallisuusviranomaisiimme ja suomalaiset voivat luottaa Puolustusvoimiimme.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Vallin.

16.37 Veikko Vallin ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kuten tiedämme, tuolla Itämerellä ovat kaasuputket alkaneet katkeilla ilmeisen vihamielisen toiminnan seurauksena. Itämeren pohjassa on kaasuputkien lisäksi datakaapeleita. Kansalaisilta on tullut huolestuneita kyselyjä, että mitä tapahtuu, jos myöskin näitä datakaapeleita alkaa joku vihamielinen toimija katkoa. Kysyn asianomaiselta ministeriltä: Voiko esimerkiksi käydä niin, että sähköinen vähittäismaksaminen keskeytyy? Onko meillä olemassa kansallinen varamaksujärjestelmä, vai pitäisikö ihmisten alkaa varata hieman käteistä pahemman varalle?

Puhemies Matti Vanhanen: Ministeri Saarikko.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 101/2022 vp

16.38 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jos puhemiehelle sopii, niin myös datasta ja viestiliikenteestä vastaava ministeri voi osaltaan kommentoida tämän kaapelointimme turvallisuutta. Se on osa tätä kokonaisvarautumista, jota terästämme ja jossa teemme tietenkin kaikkemme, mutta aina on riskejä.

Mitä tulee välttämättömään tietoliikenteeseen, sitä on tietenkin paljon. Olemme poikkeuksellisen digitalisoitunut ja nettiyhteyksien varassa elävä maa niin monessa palvelussamme. Yksi keskeinen on maksuliikenne; se, että palkat kulkevat, se, että kaupassa voi maksaa, se, että sosiaaliturva tulee kaikkein pienituloisimmille. Tätä vartenhan jo itse asiassa kevään aikana me valmistelimme pika-aikataululla lainsäädännön, jonka talousvaliokunta kiitollisen nopeasti vielä ennen kesää käsitteli, niin että meillä on lainsäädännön pohja ja nyt myös sille varattavat eurot tuon mallin rakentamiseksi, jotta tietoliikenneyhteyksien katketessa Suomessa välttämättömin maksuliikenne voidaan turvata. Tästä haluan lausua kiitoksen hyvästä yhteistyöstä myös suomalaiselle pankkisektorille, että me voimme yhdessä elinkeinoelämän ja ennen kaikkea nyt pankkien kanssa tähän varautua.

Me olemme siis varautuneet tähän tilanteeseen. Ei käteisestä kotona haittaa ole, mutta me olemme myös tietoliikenteen osalta parantaneet valmiuttamme jo kevään aikana.

Puhemies Matti Vanhanen: Tähän poikkeuksellisesti kaksi ministerin vastausta. — Ministeri Harakka.

16.40 Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Lämpimät kiitokset tuosta kysymyksestä. On selvää, että on useiden kansalaisten mielessä, mitä tapahtuu nimenomaan tietoliikennekaapeleille, jotka ovat erittäin tärkeä osa Suomen viestintäverkkojen infrastruktuuria.

On hyvä tietää, että tärkeimmät järjestelmät ovat kahdennettuja ja esimerkiksi tärkeimmät tietoliikenneyhteydet ovat reittivarmistettuja. Esimerkiksi ulkomaille kytkeytyviä kaapeleita on suomalaisilla operaattoreilla useita ja Suomen sisälläkin tuhansia.

Tietoliikennettä voidaan uudelleenreitittää aina kun jokin vika tai laitteisto pitää korjata, ja sitten vastaavasti on hyvä huomioda se, että internet on erittäin vikasietoinen järjestelmä ja uudelleenreitityksiä tapahtuu koko ajan.

Voimme olla melko vakuuttuneita siitä, että internetliikenne Suomeen ei ole vaarantunut. Lisäksi tietysti täytyy huomioda se, että Suomen kautta kulkee melko lailla paljon tietoliikennettä myöskin Venäjälle.

Kysymyksen käsittely päättyi.